

Затверджено науково-методичною
радою ЖДТУ

протокол від «__» _____ 20__ р. №__

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

для проведення практичних (семінарських) занять
з навчальної дисципліни

«БУХГАЛТЕРСЬКА ЕКСПЕРТИЗА»

для студентів освітнього рівня «МАГІСТР»

денної форми навчання

спеціальності 071 «Облік і оподаткування»

факультет обліку і фінансів

кафедра обліку і аудиту

Розглянуто і рекомендовано
на засіданні кафедри обліку і аудиту
протокол від «28» серпня 2017 р.
№ 8

Розробник: к.е.н., доцент кафедри обліку і аудиту Кучер С.В.

ВСТУП

Навчальна дисципліна “Бухгалтерська експертиза” є обов’язковою для вивчення студентами, що навчаються за напрямом “Облік і аудит” освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр. Її вивчення вимагає від студентів обізнаності з матеріалом, викладеним у дисциплінах Бухгалтерський облік (загальна теорія), Фінансовий облік I, Фінансовий облік II, Управлінський облік, Контроль і ревізія, Аудит, Організація та методика аудиту, Організація та методика економічного аналізу, Організація обліку, Звітність підприємств та інших.

Метою вивчення дисципліни є з’ясування сутності та призначення бухгалтерської експертизи; визначення процесуального та економічного аспектів бухгалтерської експертизи, взаємозв’язку; етапи та особливості призначення і методики проведення бухгалтерської експертизи; застосування студентами набутих у процесі навчання знань при дослідженні на предмет виявлення злочинних дій.

В результаті вивчення цієї дисципліни студент повинен:

знати:

- сутність експертизи, її предмет та об’єкти;
- роль бухгалтерської експертизи на стадії досудового розслідування та в судовому процесі
- порядок призначення бухгалтерської експертизи;
- вимоги нормативно-правових актів, що регулюють порядок призначення та проведення судових експертиз;
- особливості роботи експерта-бухгалтера;
- права, обов’язки та відповідальність експерта-бухгалтера;
- методичні прийоми дослідження наданих експерту-бухгалтеру документів;
- призначення і роль висновку експерта-бухгалтера при розслідуванні чи судовому розгляді матеріалів справи;

вміти:

- обирати методи дослідження необхідних для вирішення справи джерел інформації;
- досліджувати первинні документи, облікові реєстри, звітність підприємства;
- узагальнювати результати експертного дослідження .

Для досягнення зазначених вище цілей і завдань велике значення має самостійна творча робота студента. Методичні вказівки до практичних та семінарських занять з курсу «Бухгалтерська експертиза», плани семінарських занять, перелік навчальних завдань, тести до кожної теми та рекомендовану літературу.

Програма дисципліни “Бухгалтерська експертиза”
Змістовий модуль 1.

Теоретичні основи та організація бухгалтерської експертизи

Тема 1. Сутність бухгалтерської експертизи

1.1. Сутність бухгалтерської експертизи та її місце в юридичній та економічній науках.

1.2. Порівняння аудиту, ревізії та бухгалтерської експертизи.

1.3. Особливості бухгалтерської експертизи.

Тема 2. Предмет і об’єкт бухгалтерської експертизи та етапи її проведення

2.1. Предмет бухгалтерської експертизи та об’єкти бухгалтерської експертизи.

2.2. Завдання бухгалтерської експертизи, її функції та принципи проведення.

2.3 Класифікація бухгалтерських експертиз

2.4. Етапи проведення бухгалтерської експертизи.

Тема 3. Організаційні аспекти експертної діяльності в Україні

3.1. Правове регулювання проведення бухгалтерської експертизи.

3.2. Нормативне регулювання експертної діяльності.

3.3. Підстави та порядок призначення судово-бухгалтерської експертизи

Тема 4. Суб’єкти бухгалтерської експертизи.

4.1. Суб’єкти бухгалтерської експертизи: поняття і види.

4.2. Повноваження суб’єктів призначення бухгалтерської експертизи.

4.3. Суб’єкти проведення бухгалтерської експертизи: права, обов’язки, компетенція та відповідальність.

4.4. Роль та повноваження спеціаліста в судовому процесі.

Змістовий модуль 2.

Методика проведення бухгалтерської експертизи

Тема 5. Методика проведення бухгалтерської експертизи

5.1. Суть методики бухгалтерської експертизи та її особливості

5.2. Загальнонаукові та спеціальні методи дослідження та їх використання експертом-бухгалтером.

Тема 6. Дослідження загальних об'єктів бухгалтерської експертизи

6.1. Поняття документу в бухгалтерському обліку, призначення, порядок обробки та зберігання.

6.2. Особливості дослідження документів, записів в облікових регістрах, методика вивчення показників звітності підприємства під час розслідування економічних злочинів.

6.3. Характеристика і дослідження ознак, які містяться в бухгалтерських документах і, які можуть бути приховані шляхом складання безпідставних і викривлених документів.

Тема 7. Дослідження спеціальних об'єктів бухгалтерської експертизи

7.1. Дослідження актів документальних ревізій, складених на вимогу судово-слідчих органів.

7.2. Робота експерта-бухгалтера з висновками експертів у інших галузях знань.

7.3. Дослідження інших матеріалів справи.

Тема 8. Узагальнення результатів дослідження експерта-бухгалтера.

8.1. Структура і зміст висновку експерта-бухгалтера.

8.2. Дослідження і оцінка висновку експерта-бухгалтера.

Практичне заняття № 1.**ТЕМА. Сутність бухгалтерської експертизи.**

Мета: зміст дисципліни “Бухгалтерська експертиза”, основні особливості бухгалтерської експертизи

План

1.1. Сутність бухгалтерської експертизи та її місце в юридичній та економічній науках. Порівняння аудиту, ревізії та бухгалтерської експертизи. Особливості бухгалтерської експертизи.

1.2. Класифікація бухгалтерських експертиз

Навчальні завдання¹:

1. Перевірка залишкових знань студентів
2. Обговорення питань лекції в аудиторії (с. 32-33)
3. Розв’язок усних завдань: № 1.3, 1.7, 1.8, 1.9
4. Розв’язок практичних завдань: 1.10

Домашнє завдання:

№ 1.1, 1.4, 1.5, 1.6, 1.10

¹ Завдання зазначені на підставі видання Судово-бухгалтерська експертиза. Навчальний посібник для студентів спец. 7.050106 “Облік і аудит”. / За ред. д.е.н., проф.. Ф.Ф. Бутинця, – Житомир: ПП “Рута”, 2004. – 460 с.

Практичне заняття № 2.**ТЕМА. Предмет і об'єкт бухгалтерської експертизи та етапи її проведення**

Мета: після вивчення цієї теми студент повинен знати предмет, завдання і зміст дисципліни “Бухгалтерська експертиза”

План

1.3. Предмет бухгалтерської експертизи та об'єкти бухгалтерської експертизи. Завдання бухгалтерської експертизи, її функції та принципи проведення.

1.4. Етапи проведення бухгалтерської експертизи.

Навчальні завдання²:

5. Перевірка залишкових знань студентів
6. Обговорення питань лекції в аудиторії (с. 65-66)
7. Розв'язок усних завдань: № 2.5, 2.6
8. Розв'язок практичних завдань: 2.4, 2.8, 2.10

Домашнє завдання:

№ 2.1, 2.2, 2.3, 2.7, 2.9

² Завдання зазначені на підставі видання Судово-бухгалтерська експертиза. Навчальний посібник для студентів спец. 7.050106 “Облік і аудит”. / За ред. д.е.н., проф.. Ф.Ф. Бутинця, – Житомир: ПП “Рута”, 2004. – 460 с.

Практичне заняття № 3-4.**ТЕМА. Організаційні аспекти експертної діяльності в Україні**

Мета: після вивчення цієї теми студент повинен знати нормативне регулювання проведення бухгалтерської експертизи та регулювання експертної діяльності в Україні

План

- 3.1. Правове регулювання проведення бухгалтерської експертизи.
- 3.2. Нормативне регулювання експертної діяльності.
- 3.3. Підстави та порядок призначення судово-бухгалтерської експертизи

Навчальні завдання:

1. Перевірка домашнього завдання (№1.1, 1.4, 1.5, 1.6, 1.10, 2.1, 2.2, 2.3, 2.7, 2.9)
2. Повторення матеріалу попереднього заняття
3. Обговорення питань лекції в аудиторії (с. 107, 176)
4. Розв'язок усних завдань: № 3.8, 5.2, 5.4
5. Розв'язок практичних завдань: № 3.9, 3.10, 5.5, 5.8

Домашнє завдання

№ 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5, 5.1, 5.3, 5.4, 5.6, 5.7, 5.9, 5.10

Практичне заняття № 5**ТЕМА. Суб'єкти бухгалтерської експертизи**

Мета: після вивчення цієї теми студент повинен знати види суб'єктів бухгалтерської експертизи, розуміти повноваження суб'єктів призначення та суб'єктів проведення бухгалтерської експертизи, розуміти роль та повноваження спеціаліста у судовому процесі.

План

- 4.1. Суб'єкти бухгалтерської експертизи: поняття і види.
- 4.2. Повноваження суб'єктів призначення бухгалтерської експертизи.
- 4.3. Суб'єкти проведення бухгалтерської експертизи: права, обов'язки, компетенція та відповідальність.
- 4.4. Роль та повноваження спеціаліста в судовому процесі.

Навчальні завдання:

1. Перевірка домашнього завдання (№3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5, 5.1, 5.3, 5.4, 5.6, 5.7, 5.9, 5.10)
2. Повторення матеріалу попереднього заняття
3. Обговорення питань лекції в аудиторії (с. 146)
4. Розв'язок усних завдань: № 4.3, 4.5
5. Розв'язок практичних завдань: № 4.8, 4.9

Домашнє завдання:

№ 4.1, 4.2, 4.4, 4.6, 4.7, 4.10

Практичне заняття № 6-7.**ТЕМА. Методика проведення бухгалтерської експертизи**

Мета: після вивчення цієї теми студент повинен знати методику проведення бухгалтерської експертизи, порядок використання загальнонаукових та спеціальних методів дослідження.

План

- 5.1. Суть методики бухгалтерської експертизи та її особливості
- 5.2. Загальнонаукові та спеціальні методи дослідження та їх використання експертом-бухгалтером.

Навчальні завдання:

1. Перевірка домашнього завдання (№4.1, 4.2, 4.4, 4.6, 4.7, 4.10)
2. Повторення матеріалу попереднього заняття
3. Обговорення питань лекції в аудиторії (с. 204-205)
4. Розв'язок усних завдань: № 6.6, 6.8, 6.9
5. Розв'язок практичних завдань: № 6.5, 6.7

Домашнє завдання:

№ 6.1, 6.2, 6.3, 6.4, 6.10

Практичне заняття № 8-10**ТЕМА. Дослідження загальних об'єктів бухгалтерської експертизи**

Мета: після вивчення цієї теми студент повинен розуміти поняття документу в бухгалтерському обліку, його призначення та порядок обробки і зберігання; вміти досліджувати бухгалтерські документи та виявляти ознаки, які вказують на недоброякісність документу.

План

6.1. Поняття документу в бухгалтерському обліку, призначення, порядок обробки та зберігання.

6.2. Особливості дослідження документів, записів в облікових регістрах, методика вивчення показників звітності підприємства під час розслідування економічних злочинів.

6.3. Характеристика і дослідження ознак, які містяться в бухгалтерських документах і, які можуть бути приховані шляхом складання безпідставних і викривлених документів.

Навчальні завдання:

1. Перевірка домашнього завдання (№6.1, 6.2, 6.3, 6.4, 6.10)
2. Повторення матеріалу попередніх занять
3. Обговорення питань лекції в аудиторії (с. 261, 327)
4. Розв'язок практичних завдань: № 7.4, 7.5, 7.7, 7.10, 8.6, 8.7, 8.8, 8.10

Домашнє завдання

№ 7.1, 7.2, 7.3, 7.6, 7.8, 7.9, 8.1, 8.2, 8.3, 8.4, 8.5, 8.9

Практичне заняття № 11-14.**ТЕМА. Дослідження спеціальних об'єктів бухгалтерської експертизи**

Мета: після вивчення цієї теми студент повинен знати порядок дослідження актів документальних ревізій, вміти використовувати в дослідженнях висновки експертів у інших галузях знань та досліджувати інші матеріали справи.

План

- 7.1. Дослідження актів документальних ревізій, складених на вимогу судово-слідчих органів.
- 7.2. Робота експерта-бухгалтера з висновками експертів у інших галузях знань.
- 7.3. Дослідження інших матеріалів справи.

Навчальні завдання:

1. Перевірка домашнього завдання (№7.1, 7.2, 7.3, 7.6, 7.8, 7.9, 8.1, 8.2, 8.3, 8.4, 8.5, 8.9)
2. Повторення матеріалу попереднього заняття
3. Обговорення питань лекції в аудиторії (с. 391)
4. Розв'язок усних завдань: № 9.8
5. Розв'язок практичних завдань: № 9.4, 9.5, 9.6, 9.7

Домашнє завдання

№ 9.1, 9.2, 9.3, 9.9, 9.10

Практичне заняття № 15-16.**ТЕМА. Узагальнення результатів дослідження експерта-бухгалтера**

Мета: після вивчення цієї теми студент повинен структуру та зміст висновку експерта; вміти досліджувати і оцінювати висновки експерта-бухгалтера.

План

- 8.1. Структура і зміст висновку експерта-бухгалтера.
- 8.2. Дослідження і оцінка висновку експерта-бухгалтера.

Навчальні завдання:

1. Перевірка домашнього завдання (№9.1, 9.2, 9.3, 9.9, 9.10)
2. Повторення матеріалу попереднього заняття
3. Обговорення питань лекції в аудиторії (с. 426)
4. Розв'язок усних завдань: № 10.6, 10.7
5. Розв'язок практичних завдань: 10.8, 10.9

Домашнє завдання

№ 10.1, 10.2, 10.4, 10.5, 10.10

ЖДТУ	Міністерство освіти і науки України Житомирський державний технологічний університет
------	---

МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ.

Критерії оцінювання модульного контролю*

<i>Форма контролю</i>	<i>Максимальна кількість балів</i>
Невідвідування лекційного заняття	-5
Невідвідування практичного заняття	-5
Відпрацювання пропуску з лекційного та/або практичного заняття	при відпрацюванні пропуску студенту надається право від'ємне значення балів привести до нульового рівня
– перевірка домашніх завдань	8
– оцінювання відвідування	8
– усні опитування	16
– письмові опитування	16
Модульна контрольна робота	52
<i>Всього за модуль</i>	<i>100</i>

Примітка:

* – структурування дисципліни та шкала меж позитивних оцінок наведена в межах одного модулю.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи № 1

<i>Структурна частина картки</i>	<i>Максимальна кількість балів</i>
Повне визначення терміну із зазначенням прикладу	5x3=15
Питання, на яке дано повну відповідь і наведено приклади, типові операції та їх відображення в обліку	2x5=10
Правильно вирішені зазначені ситуації із вказанням актів нормативного регулювання	27
Разом	52

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи № 2

<i>Структурна частина картки</i>	<i>Максимальна кількість балів</i>
Повне визначення терміну із зазначенням прикладу	5x3=15
Питання, на яке дано повну відповідь і наведено приклади, типові операції та їх відображення в обліку	2x5=10
Правильно вирішені зазначені ситуації із вказанням актів нормативного регулювання	27
Разом	52

**ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ТА ЗАВДАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА МКР
МОДУЛЬ № 1****ПЕРЕЛІК ТЕРМІНІВ**

судово-бухгалтерська експертиза	комісійна експертиза
предмет судово-бухгалтерської експертизи	принцип об'єктивності експерта-бухгалтера
план-графік	економічний зміст судово-бухгалтерської експертизи
об'єкти судово-бухгалтерської експертизи	додаткова експертиза
повторна судово-бухгалтерська експертиза	суб'єкти судово-бухгалтерської експертизи
принцип незалежності експерта-бухгалтера	процесуально-правова-форма судово-бухгалтерської експертизи
кримінологічна функція судово-бухгалтерської експертизи	

ПЕРЕЛІК ТЕОРЕТИЧНИХ ПИТАНЬ

1. Що є предметом судово-бухгалтерської експертизи?
2. Що розуміють під об'єктом судово-бухгалтерської експертизи?
3. На які групи поділяються об'єкти судово-бухгалтерської експертизи?
4. Які документи належать до загальних об'єктів судово-бухгалтерської експертизи?
5. Які групи документів виділяють у складі спеціальних об'єктів дослідження експерта-бухгалтера?
6. На яких принципах проводиться судово-бухгалтерська експертиза? В чому полягає зміст кожного з них?
7. Які основні завдання та функції повинна виконувати судово-бухгалтерська експертиза?
8. За якими ознаками класифікують судово-бухгалтерські експертизи? Назвати основні види судово-бухгалтерських експертиз.
9. Для чого призначені додаткова та повторна судово-бухгалтерські експертизи? Які між ними існують відмінності?
10. З яких етапів складається проведення судово-бухгалтерської експертизи? Які заходи здійснюються на кожному з них?
11. В чому полягає сутність правового регулювання та яка його роль у проведенні судово-бухгалтерської експертизи?
12. Які особливості вертикальної та горизонтальної структури системи законодавства?
13. Які шаблі можна виділити при поділі законодавчих актів України за ієрархією?

14. Якими нормативними документами регулюється порядок проведення судово-бухгалтерської експертизи в процесі розслідування чи розгляду цивільних або кримінальних справ?
15. Якими нормативними документами регулюється експертна діяльність в Україні?
16. З яких розділів складається Закон України “Про судову експертизу”?
17. Які нормативні акти регулюють здійснення господарської діяльності в Україні?
18. Якими нормативними документами регулюється ведення бухгалтерського обліку в Україні?
19. Якими П(С)БО регулюється порядок ведення бухгалтерського обліку в Україні? Дайте їм характеристику.
20. Якими внутрішніми документами на підприємстві регулюється ведення бухгалтерського обліку?
21. Що розуміють під терміном “суб’єкти експертної діяльності”?
22. На які групи поділяються суб’єкти судово-бухгалтерської експертизи?
23. Які органи та особи уповноважені призначати судово-бухгалтерську експертизу? Якими повноваженнями вони наділені?
24. Які особи є суб’єктами проведення судово-бухгалтерської експертизи?
25. Якими правами та обов’язками наділені суб’єкти проведення судово-бухгалтерської експертизи?
26. З якою метою проводиться атестація судових експертів? Який порядок її проведення?
27. Які вимоги висуваються до фахівця за відповідною спеціальністю для отримання свідоцтва про присвоєння кваліфікації судового експерта?
28. Який порядок оплати праці експерта-бухгалтера?
29. Яка відповідальність експерта-бухгалтера передбачена чинним законодавством за неякісне виконання покладених на нього обов’язків?
30. Якими повноваженнями наділений спеціаліст у судовому процесі?
31. У яких випадках і якими органами або особами може призначатися судово-бухгалтерська експертиза?
32. З яких дій складається процес призначення судово-бухгалтерської експертизи?
33. Який документ складається слідчим або судом при призначенні судово-бухгалтерської експертизи? З яких розділів він складається та які відомості в них містяться?
34. В якому випадку експертом-бухгалтером складається клопотання про надання додаткових матеріалів для дослідження?
35. Чи може експерт-бухгалтер відмовитися від складання експертного висновку? В якому документі відображається таке рішення експерта?

36. З якою метою і ким складається завдання на проведення судово-бухгалтерської експертизи? Яка інформація в ньому наводиться?

37. Для чого призначений процес організації судово-бухгалтерської експертизи?

38. З якою метою здійснюється планування процесу судово-бухгалтерської експертизи?

39. У якому випадку складається план-графік проведення судово-бухгалтерської експертизи?

МОДУЛЬ № 2

ПЕРЕЛІК ТЕРМІНІВ

недоброякісний документ	методика судово-бухгалтерської експертизи
метод судово-бухгалтерської експертизи	відновлення кількісно сумового обліку
взаємна перевірка	спеціальні об'єкти судово-бухгалтерської експертизи
фінансова звітність	зустрічна звірка
загальні об'єкти судово-бухгалтерської експертизи	
об'єкти судово-бухгалтерської експертизи	експертний висновок

ПЕРЕЛІК ТЕОРЕТИЧНИХ ПИТАНЬ

1. В чому полягає сутність понять “методика” та “методи експертного дослідження”?

2. Який зв'язок між поняттями “метод”, “спосіб” та “прийом”?

3. В чому полягають особливості методики судово-бухгалтерської експертизи?

4. Які групи методів використовуються в судово-бухгалтерській експертизі?

5. Які з методів судово-бухгалтерської експертизи належать до загальнонаукових? Навести їх характеристику.

6. Які з загальнонаукових методів, на Вашу думку, є найбільш прийнятними при проведенні судово-бухгалтерської експертизи?

7. В чому полягає особливість спеціальних методів судово-бухгалтерської експертизи?

8. Які з методів судово-бухгалтерської експертизи належать до розрахунково-аналітичних?

9. Які методи належать до економіко-математичних?

10. Які способи документального контролю можуть використовуватися експертом-бухгалтером у процесі дослідження?

11. Що розуміють під поняттям “документ”? Для чого його використовують?

12. Які вимоги до форми та змісту документів передбачені законодавством?
13. На які види поділяються документи?
14. Який документ називають фіктивним?
15. За якими напрямками експертом-бухгалтером досліджується документ?
16. Як класифікують господарські операції відповідно до потреб експертного дослідження?
17. Які операції вважаються залежними?
18. Які методи та способи документального контролю використовуються експертом-бухгалтером при вивченні господарських операцій?
19. У чому полягають особливості взаємної та зустрічної перевірок? Чим відрізняються ці способи документального контролю?
20. Як проводиться зустрічна перевірка? Чи можливе її проведення експертом-бухгалтером?
21. Для чого призначені облікові регістри? У яких випадках вони можуть використовуватися у процесі дослідження експерта-бухгалтера?
22. Які помилки найчастіше виникають при веденні бухгалтерського обліку та як їх можна виявити?
23. Що повинен знати експерт-бухгалтер для повного та об'єктивного дослідження облікових регістрів?
24. Які існують причини виникнення помилок в бухгалтерському обліку?
25. Якою може бути вартість засобів, якщо одна з господарських операцій не відображена в обліку?
26. У чому полягає сутність звітності? Для чого вона призначена?
27. Які існують групи користувачів звітності? Які суб'єкти належать до кожної з них?
28. Які види викривлень звітності розрізняють? Які причини їх виникнення?
29. Які загальнонаукові методи та способи документального контролю використовуються експертом-бухгалтером при дослідженні облікових регістрів і звітності?
30. Які особливості експертного дослідження звітності можна виділити?
31. Яка роль спеціальних об'єктів судово-бухгалтерської експертизи при проведенні експертного дослідження?
32. Які методи, способи та прийоми дослідження можуть використовуватися експертом-бухгалтером при вивченні відомостей спеціальних об'єктів?
33. У чому полягають особливості методики експертного дослідження спеціальних об'єктів судово-бухгалтерської експертизи?
34. У яких випадках використовуються інші матеріали справи експертом-бухгалтером?

35. Які відомості можуть надати експерту-бухгалтеру інші матеріали справи, пов'язані з діяльністю підприємства?
36. Як експерт може оцінити стан бухгалтерського обліку та зміст облікової політики господарюючого суб'єкта, документи якого містяться в кримінальній або цивільній справі?
37. Які дані можуть бути отримані експертом-бухгалтером в результаті дослідження документів, якими оформлюються слідчі дії?
38. Як проводиться дослідження інших матеріалів справи, пов'язаних з процесом розслідування чи судового розгляду справи?
39. Чи можуть висновки експерта-бухгалтера базуватися лише на показаннях учасників розслідування чи судового розгляду справи?
40. За якими напрямками експерт-бухгалтер оцінює акти ревізії та (або) податкових перевірок?
41. Який документ складається у результаті проведення судово-бухгалтерської експертизи?
42. Які вимоги висуваються до висновку експерта-бухгалтера?
43. З яких розділів складається висновок експерта-бухгалтера?
44. Які відомості містяться у першій частині висновку експерта-бухгалтера?
45. Які питання розглядаються у другій частині висновку експерта-бухгалтера?

СТРУКТУРА КАРТОК МОДУЛЬНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ № 1 та №2
Варіант №1

I. Дати визначення термінам: судово-бухгалтерська експертиза, недоброякісний документ, метод судово-бухгалтерської експертизи.

II. Дати розгорнуту відповідь на питання:

1. Назвати етапи проведення судово-бухгалтерської експертизи та вказати заходи, які відбуваються на кожному з них.

2. Надати характеристику методики судово-бухгалтерської експертизи та назвати її особливості.

III. Розв'язати наведену ситуацію:

Необхідно: назвати предмет, об'єкт судово-бухгалтерської експертизи за конкретною справою, назвати методичні прийоми документального контролю та порядок їх застосування, нормативні документи, які повинен використати експерт-бухгалтер.

Дані для виконання: У кримінальній справі, за обвинуваченням головного бухгалтера насінневої станції "Світнас" у розкраданні державного майна, призначена судово-бухгалтерська експертиза. Перед експертом поставлено питання: чи правомірними є результати інвентаризації? У матеріалах справи, наданої експерту-бухгалтеру для дослідження, містилися підсумкові документи інвентаризації, у результаті проведення якої на підприємстві виявлено недостачу верстатів на суму 279000 грн. і сировини й матеріалів – на суму 3500 грн.

СЕМЕСТРОВИЙ КОНТРОЛЬ

1. Оцінювання якості засвоєння дисципліни за всіма видами навчальних занять проводиться без участі студента на підставі усіх попередніх модульних контролів, що передбачені навчальним планом шляхом визначення середньозваженого балу (округленого до сотих) результатів модульних контролів за попередню та поточну чверті (формула 1).

$$CB = \frac{\sum_{i=1}^n B_i T_i}{\sum_{i=1}^n T_i}, \quad (1)$$

де СБ – результат попереднього семестрового контролю; B_i – бал за i -й модуль; T_i – кількість годин за планом на засвоєння i -го модуля (аудиторна та самостійна робота); n – число модулів за видами занять згідно з річним робочим навчальним планом на строк проведення семестрового контролю

2. Загальна кількість балів та результати семестрового контролю виставляється в залікову відомість.

3. У разі, якщо студент отримав від 0 до 49 балів, то в залікову відомість за національною шкалою виставляється оцінка “незараховано” (“F” та “FX” відповідно до шкали ECTS). Складання заліку оцінюється в 100 балів (табл. 9) та проводиться за направленням з деканату

Таблиця 9

Критерії оцінювання залікової роботи

Структурна частина картки	Максимальна кількість балів
Повне визначення терміну із зазначенням прикладу	5x3=15
Питання, на яке дано повну відповідь і наведено приклади, типові операції та їх відображення в обліку	2x10=20
Правильно вирішені зазначені ситуації із вказанням актів нормативного регулювання	1x30=30 1x35=35
Разом	100

Якщо студент виконав менше 50 % обсягу роботи, що вимагається, залікова робота вважається не виконаною. Оцінка залікової роботи визначається за шкалою:

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS

Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	Бали
A	Зараховано	90 – 100
B		82 – 89
C		74 – 81
D		64 – 73
E		60 – 63
FX	Незараховано, з обов'язковим перескладанням окремих модулів	34 – 59
F	Незараховано, з обов'язковим перескладанням повного курсу	1 – 34

СТРУКТУРА ЗАЛІКОВОЇ КАРТКИ

Варіант №1

I. Дати визначення термінам: судово-бухгалтерська експертиза, недоброякісний документ, метод судово-бухгалтерської експертизи.

II. Дати розгорнутої відповідь на питання:

1. Назвати етапи проведення судово-бухгалтерської експертизи та вказати заходи, які відбуваються на кожному з них.
2. Надати характеристику методики судово-бухгалтерської експертизи та назвати її особливості.

III. Розв'язати наведену ситуацію:

3.1. Необхідно: назвати предмет, об'єкт судово-бухгалтерської експертизи за конкретною справою, назвати методичні прийоми документального контролю та порядок їх застосування, нормативні документи, які повинен використати експерт-бухгалтер.

Дані для виконання: У кримінальній справі, за обвинуваченням головного бухгалтера насінневої станції “Світнас” у розкраданні державного майна, призначена судово-бухгалтерська експертиза. Перед експертом поставлено питання: чи правомірними є результати інвентаризації? У матеріалах справи, наданої експерту-бухгалтеру для дослідження, містилися підсумкові документи інвентаризації, у результаті проведення якої на підприємстві виявлено недостачу верстатів на суму 279000 грн. і сировини й матеріалів – на суму 3500 грн.

3.2. Необхідно: визначити яку суму коштів необхідно сплатити експерту-бухгалтеру за проведення судово-бухгалтерської експертизи.

Дані для виконання: Головний бухгалтер ЗАТ “Поліські зорі” Семенов С.В. призначений Житомирським господарським судом експертом-бухгалтером у справі за позовом Овруцького РЕС до ВАТ “Електроприбор” щодо стягнення заборгованості за отримані послуги з електропостачання. З метою проведення експертизи Семенов С.В. перебував у відрядженні у м. Житомирі з 6 по 11 грудня. Витрати на проїзд склали 30 грн., за проживання в готелі 350 грн., на друкування висновку – 15 грн. Оплата праці експерта встановлена в розмірі 20 % від неоподаткованого мінімуму доходів громадян за один робочий день.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА**Основна література**

1. Судово-бухгалтерська експертиза. Навчальний посібник для студентів спец. 7.050106 “Облік і аудит”. / За ред. д.е.н., проф. Ф.Ф. Бутинця, – Житомир: ПП “Рута”, 2004. – 460 с.
2. Бутинець Т.А. Плани та методичні вказівки до практичних та семінарських занять, виконання контрольних робіт студентами денної форми навчання з курсу “Судово-бухгалтерська експертиза” – Житомир: ЖДТУ, 2013.
3. Бутинець Т.А. Судово-бухгалтерська експертиза: Методичні вказівки з підготовки до складання іспиту студентами заочної форми навчання та слухачами центру післядипломної освіти. – Житомир: ЖДТУ, 2013.
4. Бутинець Т.А. Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни “Судово-бухгалтерська експертиза”. – Житомир: ЖДТУ, 2013.

Допоміжна

5. Закон України “Про судову експертизу” від 25.02.1994 року № 4038 – XII
6. Бандурка А.М. и др. Основы судебной бухгалтерии: Учебник. – Харьков: Изд-во Национального университета внутренних дел, 2001. – 336 с.
7. Білуха М.Т. Судово-бухгалтерська експертиза. – М.: “Дело ЛТД”, 1993. – 272с.
8. Камлик М.І. Судова бухгалтерія. Підручник. Друге вид., перероб. і допов. – К.: Атіка, 2001. – 376 с.
9. Климович Л.П. Судебная бухгалтерия (общая часть): Учебное пособие. – Красноярск: Сибирский юридический институт МВД России, 2000.
10. Корнев С.А. Судебная (правовая) бухгалтерия: Конспект лекций. – СПб.: Изд-во Михайлова В.А., 2000. – 60 с.
11. Макеенко Г.И. Судебно-бухгалтерская экспертиза: Учеб. пособие. – Мн.: БГЭУ, 2001. – 65 с.
12. Мумінова-Савіна Г.Г. Судово-бухгалтерська експертиза: Навч. посібник. – К.: КНЕУ, 2003. – 202 с.
13. Судова бухгалтерія: Підручник / В.М. Глібко, О.П. Бушан. – К.: Юрінком Інтер, 2004. – 224 с.
14. Судебно-бухгалтерская экспертиза: учеб. Пособие для студентов вузов / [Е.Р. Россинская и др.]; под ред. Е.Р. Россинской, Н.Д. Эриашвили. – 2-е изд., перераб. И доп. – М.: ЮНИТИ-ДАНА: Закон и право, 2009. – 383 с.
15. Швець В.Є. Основи бухгалтерського обліку та судово-бухгалтерської експертзи: Підручник. – К.: Каравелла, 2008. – 240 с.